

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Plan för miljöbedömning av den nationella restaureringsplanen

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1991
om restaurering av natur

04/2025

Innehåll

1. Inledning.....	3
2. Nationella restaureringsplanen och utarbetande av planen	3
2.1. Bakgrund.....	3
2.2. Krav på den nationella restaureringsplanens innehåll.....	4
2.3. Relevanta skyldigheter, strategier och avtal som styr utarbetandet av planen.....	5
2.4. Organisering av utarbetandet	6
2.5. Intressentmedverkan och kommunikation	8
3. Miljöbedömning vid utarbetandet av nationella restaureringsplanen	9
3.1. Miljöbedömningens syfte	9
3.2. Genomförande av miljöbedömning.....	9
3.3. Momenten i utarbetande av restaureringsplan och miljöbedömning.....	10
3.4. Miljörapportens planerade innehåll.....	15

1. Inledning

Enligt EU-förordningen om restaurering av natur ((EU) 2024/1991) ska varje medlemsstat utarbeta en nationell restaureringsplan (nedan även "restaureringsplanen") som anger med vilka metoder medlemsstaten ska uppnå de mål som fastställts i förordningen. I restaureringsplanen fastställs till exempel de nationella målen och åtgärderna för restaurering och återetablering av livsmiljötyper samt hur åtgärderna ska riktas in på olika livsmiljötyper.

Miljöministeriet tar fram den nationella restaureringsplanen i samarbete med de för planen relevanta ministerierna, myndigheterna och aktörerna. Ett utkast till restaureringsplan ska läggas fram för EU-kommissionen senast den 1 september 2026.

På den nationella restaureringsplanen görs en miljöbedömning och utarbetas en miljörapport enligt lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (200/2005).

Denna plan för genomförande av miljöbedömningen innehåller en beskrivning av den nationella restaureringsplanens bakgrund, beredning och tidsplan samt de konsekvenser som är föremål för bedömningen. Allmänheten och myndigheterna har möjlighet att framföra synpunkter och yttra sig om planen för miljöbedömning av den nationella restaureringsplanen i utlåandetjänsten (Utlåtande.fi) under perioden 29.4.–30.5.2025. Om möjligt kommer remissresponsen att beaktas i miljöbedömningen.

2. Nationella restaureringsplanen och utarbetande av planen

2.1. Bakgrund

Enligt EU-förordningen om restaurering av natur ((EU) 2024/1991) ska varje medlemsstat utarbeta en *nationell restaureringsplan* (nedan även "restaureringsplanen") som anger med vilka metoder medlemsstaten ska uppnå de mål som fastställts i förordningen. I restaureringsplanen fastställs till exempel de nationella målen och åtgärderna för restaurering och återetablering av livsmiljötyper samt hur åtgärderna ska riktas in på olika livsmiljötyper.

EU:s förordning om restaurering av natur syftar till att förbättra naturens tillstånd i bred utsträckning i olika miljöer, både inom och utanför skyddade områden. Genom restaureringsförordningen genomförs EU:s strategi för biologisk mångfald vars syfte är att motverka förlust av biologisk mångfald och sätta den biologiska mångfalden på väg mot återhämtning till 2030. Restaureringsförordningen kompletterar och stärker dessutom den gällande EU-lagstiftningen genom att ställa upp bindande mål för förbättrande av livsmiljöer i land-, inlandsvatten- och havsområden. Restaureringsmålen för varje medlemsstat preciseras i den nationella restaureringsplanen i vilken medlemsstaten ska fastställa arealerna för de områden som ska restaureras samt tidsplanen för åtgärderna.

Åtgärderna enligt förordningen syftar till att återetablera biologisk mångfald och ekosystemens resiliens genom att restaurera försämrade ekosystem, förbereda sig på klimatförändringarnas effekter samt begränsa klimatförändringar genom att restaurera ekosystem som tar upp och lagrar koldioxid. Förordningen ska också förbättra livsmedelstryggheten och bidra till att uppfylla unionens internationella åtaganden. Det allmänna unionsomfattande målet för restaureringsförordningen är att

restaureringsåtgärderna ska omfatta minst 20 procent av landområdena och minst 20 procent av havsarealen inom förordningens tillämpningsområde senast 2030, samt alla ekosystem som är i behov av restaurering senast 2050.

Att uppnå de mål som fastställs i naturrestaureringsförordningen kräver att många olika åtgärder som förstärker naturvärdena införs eller fortsätts. Genomförandet av förordningen om restaurering av natur kräver åtgärder som förbättrar naturens tillstånd till exempel på myrar, fjäll och stränder, i skogar, jordbruksmiljöer, hav och inlandsvatten. Åtgärder för att förbättra naturens tillstånd kan till exempel vara att lägga igen myrdiken, återställa flod- och bäckfåror till naturtillstånd, återinföra betesgång i områden som traditionellt använts som betesmarker och avlägsna granar från lundar. Förordningen om restaurering av natur ger medlemsstaterna handlingsutrymme vid genomförandet, och förordningen kan genomföras till exempel på frivillig väg. I Finland pågår redan betydande insatser för att förbättra tillståndet i naturen, bland annat i livsmiljöprogrammet Helmi, handlingsplanen för den biologiska mångfalden i skogarna i Södra Finland (METSO-programmet), programmet för att återställa vandringsfiskbestånd NOUSU och programmet för förbättring av vattendragens och havets tillstånd (Ahti) samt inom olika politiksektorer.

2.2. Krav på den nationella restaureringsplanens innehåll

I restaureringsplanen fastställs de nationella målen och åtgärderna för restaurering och återetablering av livsmiljötyper samt hur åtgärderna ska riktas in på olika livsmiljötyper och arters livsmiljöer. I planen anges också målnivåerna för de i förordningen fastställda indikatorerna för biologisk mångfald i ekosystemen samt de åtgärder med vilka målnivåerna ska uppnås. Bestämmelser om restaureringsplanens innehåll finns i EU:s naturrestaureringsförordning.

De element som den nationella restaureringsplanen ska innehålla fastställs i förordningen om restaurering av natur. Enligt förordningen ska den nationella restaureringsplanen omfatta perioden fram till 2050 och den ska innehålla specifika mål för de i förordningen fastställda delmålen, vilka huvudsakligen siktar på 2030 och 2040. Eftersom medlemsstaterna ska se över sina restaureringsplaner före utgången av juni 2032, kan den nu aktuella planen avseende perioden efter 2032 begränsas till en strategisk översikt.

I planen ska fastställas de detaljerade målen för restaurering och återetablering av livsmiljötyper och arters livsmiljöer samt målen för andra åtgärder för en ökad biologisk mångfald. I planen ska medlemsstaten också lämna en motivering om den ställer upp lägre mål för restaurering eller återetablering av livsmiljötyper än de som fastställs i naturrestaureringsförordningen.

En central funktion för den nationella restaureringsplanen är att beskriva de åtgärder som medlemslandet infört eller kommer att införa för att genomföra målen och skyldigheterna enligt förordningen. I beskrivningen av åtgärderna ska man åtminstone redogöra för de allmänna prioriteringarna. Dessutom ska av planen framgå de uppskattade finansieringsbehoven för åtgärderna samt de åtgärder som kommer vidtas på Natura 2000-områden. Utöver åtgärderna för restaurering och återetablering av livsmiljötyper ska medlemsstaten i planen lägga fram åtgärder för att undanröja kunskapsbrister avseende tillståndet i livsmiljötyper och arters livsmiljöer samt säkerställa att arealer som är i gott tillstånd inte försämras avsevärt. Medlemsstaten ska också redogöra för de bestämmelser med vilka den säkerställer åtgärdernas kontinuerliga, långsiktiga och varaktiga effekter.

Medlemsstaten ska foga till planen en beskrivning av konnektiviteten hos vattendrag av vilken framgår de hinder som ska avlägsnas samt eventuella andra åtgärder för att återställa de naturliga funktionerna hos svämplan. Av planen ska också fram medlemsstatens bidrag till unionens gemensamma åtagande att plantera minst tre miljarder träd fram till 2030.

Medlemsstaten ska i planen redogöra för sina indikatorer för biologisk mångfald i jordbruksmiljöer och skogsekosystem. Medlemsstaten ska också motivera sina val av indikatorer. Om medlemsstatens mål för återväntning av torvmarksåkrar är lägre än de fastställda normalvärdena, ska även dessa målnivåer motiveras.

I planen ska dessutom redogöras för

- de åtgärder för övervakning av planen med vilka medlemsstaten säkerställer effektiviteten i restaureringsåtgärderna,
- de uppskattade samlade fördelarna som är förknippade med målen för begränsning av klimatförändringar och förhindrande av markförsämring,
- de socioekonomiska effekterna och de uppskattade fördelarna med genomförandet av planen,
- de subventioner som negativt påverkar uppnåendet av målen och fullgörandet av skyldigheterna enligt naturrestaureringsförordningen,
- processen för att utarbeta och fastställa den nationella restaureringsplanen, inbegripet information om allmänhetens deltagande och om hur lokalsamhällens och lokala aktörers behov har beaktats,
- i förekommande fall de åtgärder vilka medlemsstaten har för avsikt att införa inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken,
- samspelet mellan de åtgärder som ingår i den nationella restaureringsplanen och den nationella strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken.

Hur restaureringsplanen tar hänsyn till klimatpolitiken beskrivs i ett särskilt avsnitt. Beskrivningen ska omfatta klimatförändringsscenarier, klimatanpassning och befintliga klimatpolitiska planer, inbegripet den nationella energi- och klimatplanen.

2.3. Relevanta skyldigheter, strategier och avtal som styr utarbetandet av planen

Den nationella restaureringsplanen ska utarbetas med särskild hänsyn till EU-bestämmelserna om naturvård, vatten- och havspolitik samt jordbruks- och fiskeripolitik samt till dessa anknyttande nationella strategier och program. Enligt artikel 14 i förordningen bör restaureringsplanen utarbetas med hänsyn till bland annat

- bevarandeåtgärder för Natura 2000-områden,

- nationella vatten- och havsvårdsplaner samt förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt,
- nationella luftvårdsprogram,
- bevarande- och förvaltningsåtgärder som antagits inom ramen för gemensamma fiskeripolitiken (GFP), och
- nationella strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP).

Restaureringsplanen ska dessutom utarbetas med hänsyn till planerna för den nationella klimatpolitiken, för att säkerställa synergier mellan restaureringsplanen och åtgärderna för begränsning av och anpassning till klimatförändringar samt ökande kolsänkor.

Av de internationella avtalen ska vid utarbetandet av restaureringsplanen beaktas FN:s konvention om biologisk mångfald (CBD) och den nationella strategin för biologisk mångfald som utarbetats i enlighet med artikel 6 i konventionen. Den nationella restaureringsplanen tillsammans med den nationella strategin för biologisk mångfald svarar på målet att förhindra förlust av biologisk mångfald i enlighet med FN:s konvention om och EU:s strategi för biologisk mångfald.

Utöver de ovannämnda kan planen utarbetas i tillämpliga fall med hänsyn till andra nationella strategier och program som under utarbetandet av planen visar sig vara relevanta.

2.4. Organisering av utarbetandet

Den nationella restaureringsplanen utarbetas i fem temagrupper under ledning av experter från miljöministeriet och jord- och skogsbruksministeriet (figur 1). Varje temagrupp ansvarar för ett tema i naturrestaureringsförordningen enligt följande:

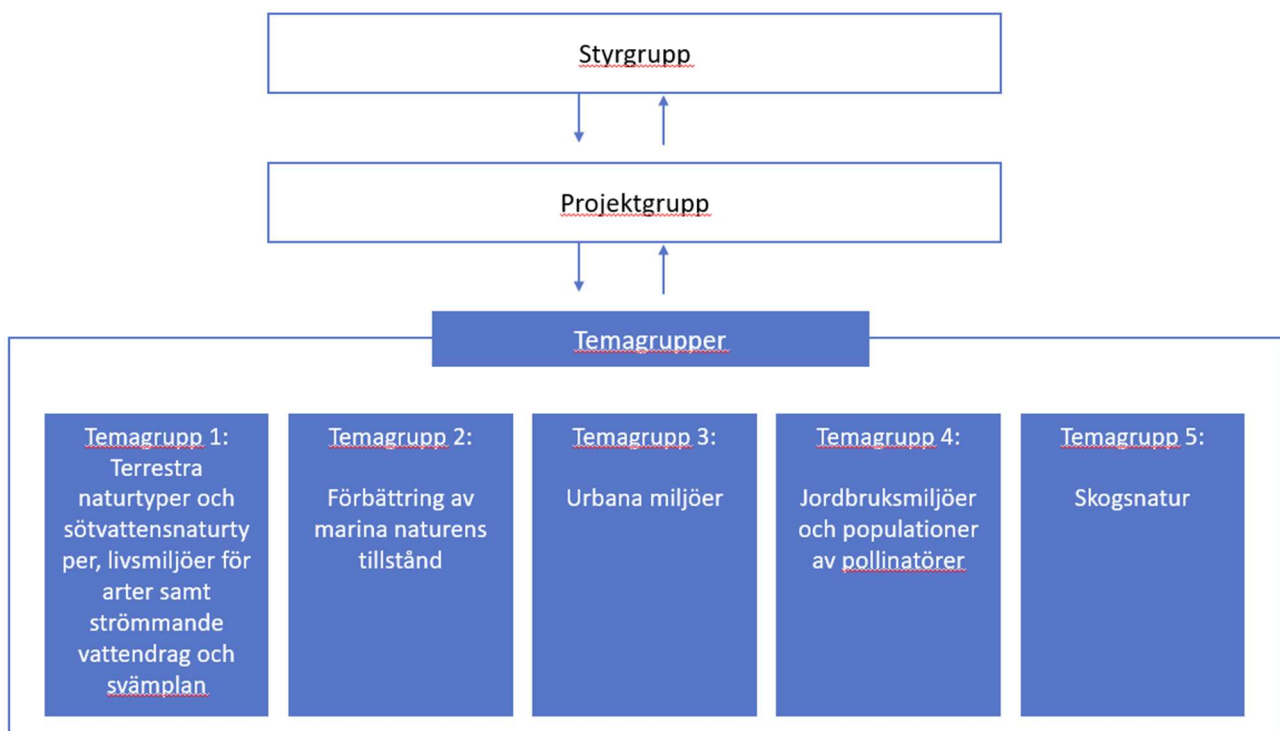
- Temagrupp 1: Terrestra naturtyper och sötvattensnaturtyper, livsmiljöer för arter samt strömmande vattendrag och svämplan (artiklarna 4 och 9),
- Temagrupp 2: Förbättring av marina naturens tillstånd (artikel 5),
- Temagrupp 3: Urbana miljöer (artikel 8),
- Temagrupp 4: Jordbruksmiljöer och populationer av pollinatörer (artiklarna 11 och 10), och
- Temagrupp 5: Skogsnatur (artikel 12).

Varje temagrupp behandlar målen, indikatorerna, åtgärderna och övervakningen av åtgärderna med avseende på sina respektive artiklar. Temagrupperna bedömer också åtgärdernas konsekvenser. Medlemsstaternas gemensamma mål att plantera tre miljarder träd granskas av samtliga temagrupper som berörs av åtagandet.

Temagrupperna samordnas av en projektgrupp som sammanställer det slutliga förslaget till den nationella restaureringsplanens innehåll utifrån temagruppernas arbete. Projektgruppen vägleder eventuella utredningar, ser till behandlingen av övergripande teman i förordningen, såsom klimatförändringar, och samordnar miljökonsekvensbedömningarna, intressentmedverkan och kommunikationen om projektet. De viktigaste politiska riktlinjerna med avseende på restaureringsplanen dras upp av projektets styrgrupp. Styrgruppens uppgift är att övervaka framstegen i arbetet och säkerställa restaureringsplanens politiska relevans och koherens.

Den organisation som utsetts till att utarbeta restaureringsplanen utgörs av representanter för förvaltningen. Berörda parter, andra aktörer och allmänheten kan medverka via delaktighetsprocesserna.

Figur 1, Organisationsstruktur vid utarbetandet av restaureringsplanen.

Planens konsekvenser för miljö och ekonomi bedöms i temagrupperna vid sidan av utarbetandet av planen. Finlands miljöcentral sammanställer och kompletterar de konsekvensbedömningar som temagrupperna tar fram. För insamling av information från temagrupperna utarbetar Miljöcentralen ett systematiskt bedömningsformulär för temagruppernas identifiering och bedömning av konsekvenserna. Finlands miljöcentral utarbetar en miljökonsekvensbedömning i enlighet med lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program.

Uppdraget för arbetsgruppen för Finlands strategi och handlingsprogram för biologisk mångfald (VN/16631/2023) utvidgades till att omfatta även att övervaka och stödja utarbetandet av

restaureringsplanen. Arbetsgruppen ska också identifiera synergier mellan sektorer som genomför naturrestaureringsförordningen samt förbereda genomförandet av restaureringsplanen.

2.5. Intressentmedverkan och kommunikation

Förordningen om restaurering av natur har stor räckvidd i samhället och berör därmed väldigt många intressenter. Enligt artikel 14.20 i förordningen om restaurering av natur ska medlemsstaterna säkerställa att utarbetandet av restaureringsplanen är öppet, transparent, inkluderande och ändamålsenligt och att allmänheten, inbegripet alla berörda parter, i ett tidigt skede får effektiva möjligheter att delta i utarbetandet. Samråden ska uppfylla de krav som anges i direktiv 2001/42/EG (direktiv om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan; SMB-direktivet). Målsättning, val av indikatorer, val av åtgärder för att förbättra naturens tillstånd och genomförande av planen kräver beaktande och samordning av många olika parter intressen.

Projektet för utarbetandet av restaureringsplanen har en samspelsplan som genom öppet, objektivt, transparent och inkluderande samspel ska säkerställa att de berörda parterna identifierar var sin roll i att förbättra naturens tillstånd och tillför utarbetandet av planen bland annat information om vilket slag av åtgärder som är praktiskt genomförbara och vilka konsekvenser åtgärderna har för näringsverksamheter. Ett nära samarbete med berörda parter kan också öka acceptansen för de restaureringsåtgärder som väljs, vilket stärker aktörernas motivation och åtagande för genomförandet. I samspelsplanen identifieras tiotals berörda parter. Utöver högnivåplanen för samspelet har varje temagrupp en egen samspelsplan med vilken gruppen säkerställer att den samråder med de relevanta parterna inom temat.

Principerna för samspelet med berörda parter är att det ska vara aktuellt, enkelt och begripligt, objektivt, transparent och öppet. Arbetet mot berörda parter bygger på en begriplig lägesbild av vetenskapliga rön, den tillgängliga nationella finansieringen samt de möjliga åtgärderna och hur de påverkar näringsverksamheten.

- Aktualitet: Man samråder med berörda parter när dessa verkligen kan påverka.
- Enkelhet och begriplighet: På miljöministeriets webbsida <https://ym.fi/sv/forordning-om-restaurering-av-natur> finns allmänbegriplig och aktuell information om naturrestaureringsförordningen och utarbetandet av restaureringsplanen. Innan berörda parter inkluderas i processen får de tillräckliga bakgrundsfakta om frågan och status för utarbetandet.
- Objektivitet: Man samråder med parter med olika åsikter.
- Transparens: Styrgruppens och arbetsgruppernas mötes-PM och protokoll läggs ut i projektportalen på Utarbetande av den nationella restaureringsplanen – Statsrådet. De berörda parterna får återkoppling om effekterna av deras synpunkter.
- Öppenhet: Allmänna samråd hålls under alla steg av utarbetandet.

Berörda parter spelar en viktig roll i utarbetandet av planen genom att de tar fram ny information, skapar nya idéer och lösningar, identifierar risker och synergier, genomför åtgärder för att förbättra naturens tillstånd och berättar om projektet för sina organisationer och grupper.

3. Miljöbedömning vid utarbetandet av nationella restaureringsplanen

3.1. Miljöbedömningens syfte

Miljöbedömning vid utarbetandet av den nationella restaureringsplanen regleras genom lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program samt därtill hörande förordningen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (347/2005). Syftet med lagstiftningen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program är att främja bedömningen och beaktandet av miljökonsekvenser när myndigheter bereder och godkänner planer och program, att förbättra allmänhetens tillgång till information och möjligheter till medbestämmande. Syftet med en miljöbedömning är att främja planering och beslutsfattande som bygger på information, bland annat på följande sätt:

- Utifrån information om konsekvenserna kan man göra motiverade bedömningar av huruvida en planerad åtgärd är genomförbar och bra eller om den behöver ändras.
- Konsekvensbedömningen ber information som underlag för valet av åtgärdsalternativ.
- Information om konsekvenserna hjälper beslutsfattarna att ta motiverade beslut.

Miljöbedömning stödjer dessutom olika parter medbestämmande och hjälper disponera debatten. Informationen om åtgärders konsekvenser kan också utnyttjas vid genomförandet av den nationella restaureringsplanen och övervakningen av konsekvenserna.

3.2. Genomförande av miljöbedömning

Miljöbedömningen omfattar en utredning och bedömning av konsekvenserna för miljön och för dess element av genomförandet av restaureringsplanen och de undersökta alternativen samt en miljörapport i enlighet med lagstiftningen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program. I lagen avses med miljökonsekvenser de direkta och indirekta verkningar som en plan eller ett program medför i Finland och utanför finskt territorium för

- a) människors hälsa, levnadsförhållanden och trivsel,
- b) marken, vattnet, luften, klimatet, växtligheten och organismer samt för naturens mångfald,
- c) samhällsstrukturen, den byggda miljön, landskapet, stadsbilden och kulturarvet,
- d) utnyttjande av naturresurserna,
- e) växelverkan mellan de faktorer som nämns i underpunkterna a–d.

I samband med miljöbedömningen tas också fram en kvalitativ sammanfattning av restaureringsplanens ekonomiska konsekvenser. Konsekvenserna för ekonomin granskas samtidigt med miljökonsekvenserna för att på så sätt skapa en samlad bild av konsekvenserna.

De åtgärder som läggs fram i restaureringsplanen är till sin karaktär nationella och vidsträckta. Under utarbetandet av restaureringsplanen görs också en bedömning av om genomförandet av planen sannolikt kan få betydande gränsöverskridande konsekvenser för miljön. I förekommande fall informerar man om

restaureringsplanen och miljöbedömningen och samråder med de stater som är föremål för konsekvenserna i enlighet med lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program samt FN:s protokoll om strategiska miljöbedömningar (FördrS 69/2010).

Bedömningen omfattar hela planen, de enskilda åtgärderna och alternativen för dessa. De undersökta konsekvenserna jämförs med nuläget och utvecklingen utan de åtgärder som fastställs i den nationella restaureringsplanen. Ifall det identifieras flera alternativ för en åtgärd, ska dessa jämföras sinsemellan. Om möjligt utarbetandet av planen även inbegripa bedömning och jämförelse av sådana moment av planen som är relevanta för konsekvenserna. Granskningen av alternativ genererar information för beslutsfattandet, och temagrupperna kan utifrån den välja ut åtgärder för att utarbetas vidare.

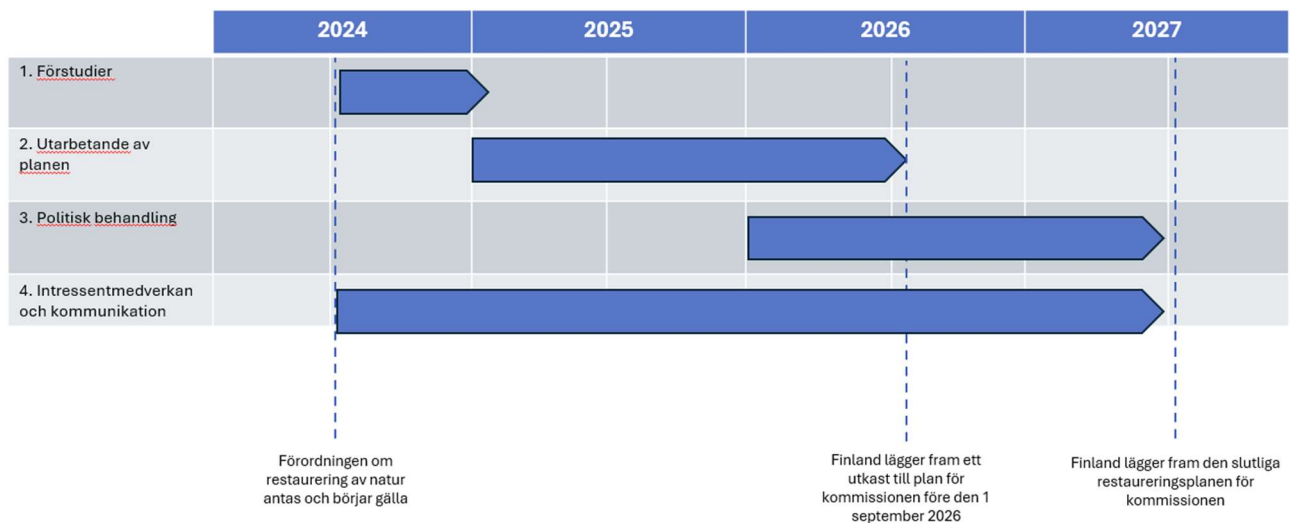
Bedömningen och dess resultat redovisas i miljörapporten i vilken bedömningen av de valda åtgärdsalternativen används för bedömningen av konsekvenserna av hela planutkastet.

3.3. Momenten i utarbetande av restaureringsplan och miljöbedömning

Utkastet till en nationell restaureringsplan ska färdigställas inom två efter att förordningen trätt i kraft. Finland har tid fram till augusti 2026 att utarbeta sin restaureringsplan och lägga fram den för Europeiska kommissionen. Sedan har kommissionen sex månader på sig att lämna sina synpunkter på utkastet till planen, varefter medlemsstaterna inom de därpå följande sex månaderna ska ta hänsyn till kommissionens synpunkter och färdigställa den nationella planen. Den slutliga planen ska med andra ord färdigställas före utgången av augusti 2027. Den nationella restaureringsplanen utarbetas stegvis enligt de tidsfrister som fastställs i naturrestaureringsförordningen.

I stora drag utarbetas restaureringsplanen i följande fyra parallella moment (figur 2):

- 1) förstudier
- 2) utarbetande av plan (inkl. miljöbedömning)
- 3) politisk behandling
- 4) fortlöpande inkludering av och kommunikation till berörda parter.

Figur 2. Momenten och tidsplanen för den nationella restaureringsplanen.

Miljöbedömningen av restaureringsplanen görs samtidigt med planeringen och valet av åtgärder. Konsekvenserna av de valda åtgärderna bedöms av temagrupperna enligt anvisningar från Finlands miljöcentral.

Miljöbedömningen består av fem huvudmoment som genomförs integrerade i utarbetandet av och tidsplanen för restaureringsplanen. Momenten i miljöbedömningen av den nationella restaureringsplanen sammanfattas nedan och den generella tidsplanen för dem framgår av figur 5.

Moment 1: Planering av miljöbedömningen samt information och samråd gällande beredningen av en miljöbedömning av restaureringsplanen

Under det första skedet sammanställs mångsidiga och aktuella data från olika källor som underlag för bedömningen. Temagrupperna tar fram information om livsmiljötypernas nuläge och utvecklingstrender utifrån expertkunskap och bakgrundsutredningar. Utifrån informationen från temagrupperna sammanställer Finlands miljöcentral en nulägesbeskrivning enligt lagstiftningen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program samt tar fram ett formulär för temagruppernas bedömning av konsekvenserna av åtgärderna i restaureringsplanen. Finlands miljöcentral bereder och planerar också analyserna av alternativa åtgärder. Miljöcentralens experter inom miljöbedömning deltar också efter behov i möten och evenemang för utarbetandet av restaureringsplanen samt i temagruppernas möten.

Finlands miljöcentral ordnade den 5 mars 2025 en workshop (som webinarium) för temagruppernas representanter som fick testa och utvärdera formuläret för konsekvensbedömning och dess lämplighet för temagruppernas arbete. Synpunkterna från webinariet används vid utformningen av det slutliga bedömningsformuläret. Utöver att få in synpunkterna på bedömningsformuläret var syftet med webinariet att fästa temagruppernas uppmärksamhet på de miljökonsekvenser av restaureringsplanens åtgärder som ska beaktas i miljöbedömningen.

Information och samråd gällande utarbetandet av en miljöbedömning av restaureringsplanen samt beaktande av samrådsyttrandena utgör en viktig del av det första momentet. Enligt lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program ska allmänheten ges möjlighet att få information

om utgångspunkterna för, syftena med och beredningen av planen och miljörapporten samt att yttra sig om planen. Samtidigt ska myndigheterna höras om hur omfattande och detaljerade de uppgifter som lämnas i miljörapporten ska vara (5 § i förordningen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program). Allmänheten och myndigheterna har möjlighet att framföra synpunkter och yttra sig om planen för miljöbedömning av den nationella restaureringsplanen i utlåtandetjänsten (Utlåtande.fi). Enligt 8 § i lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program ska det reserveras minst 30 dagar för yttrandena. Remissresponsen kommer om möjligt att beaktas i miljökonsekvensbedömningen.

Moment 2: Temagruppernas identifiering och bedömning av miljökonsekvenserna

Miljöbedömningen av den nationella restaureringsplanen genomförs så att preliminär bedömning av miljökonsekvenserna av åtgärderna i planen ingår redan i planeringen och utformningen av planen. Finlands miljöcentral och temagrupperna som utarbetar restaureringsplanen samarbetar så nära som möjligt för att bedömningen ska vara aktuell och effektiv.

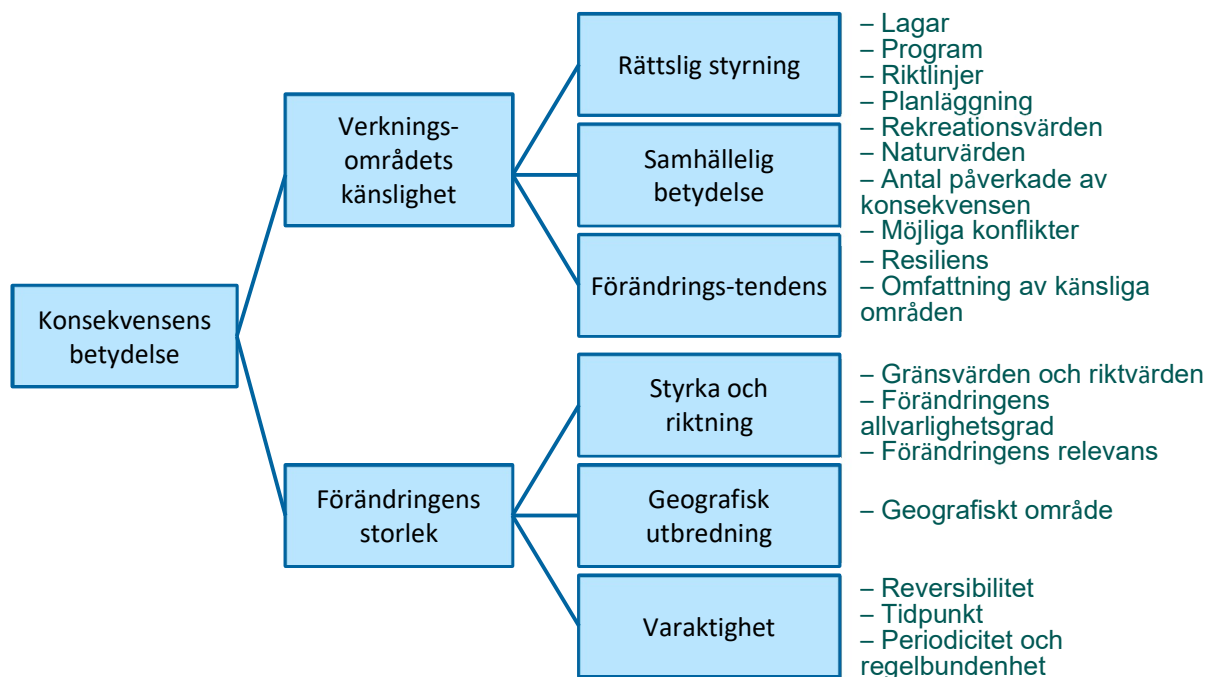
Under det andra skedet av bedömningen ska temagrupperna identifiera konsekvenserna av de åtgärder som hänför sig till naturrestaureringsförordningens målsättningar och bedöma konsekvensernas betydelse med hjälp av ett formulär som Finlands miljöcentral tagit fram. Bedömningsformuläret möjliggör också identifiering av i vilken omfattning åtgärder redan genomförs inom program som främjar biologisk mångfald (t.ex. livsmiljöprogrammet Helmi, handlingsplanen för den biologiska mångfalden i skogarna i Södra Finland (METSO-programmet), programmet för att återställa vandringsfiskbestånd NOUSU och programmet för förbättring av vattendragens och havets tillstånd (Ahti)). På formuläret anger temagrupperna konsekvensernas omfattning och betydelse, inriktning på faktorer som fastställs i lagstiftningen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program, konsekvensernas varaktighet samt osäkerhets- och känslighetsfaktorer. Temagrupperna bör på formuläret också identifiera åtgärder avsedda för att avhjälpa eventuella betydande negativa konsekvenser.

Bedömningen fylls i praktiken i på ett webbformulär i vilket temagrupperna matar in sina bedömningar av konsekvenserna. Det kommer att utarbetas enhetliga instruktioner för temagrupperna för att underlätta ifyllandet av formuläret. Temagrupperna gör en bedömning av konsekvensernas trender och omfattning för varje miljöfaktor och delfaktor. Om en åtgärd bedöms ha både positiva och negativa konsekvenser kan den som fyller i formuläret välja flera olika kategorier och ange vilka som är positiva respektive negativa konsekvenser.

Som en del av konsekvensbedömningen kommer temagrupperna att granska de alternativ som angivits för åtgärder eller åtgärdselement och jämföra deras konsekvenser. I momentet ingår också planering och genomförande av intervjuer/expertmöten avsedda för att stödja bedömningen samt deltagande efter behov i möten och evenemang för utarbetandet av restaureringsplanen.

Finlands miljöcentral samlar konsekvenserna som temagrupperna identifierat och bedömt och sammanställer en samlad bedömning utifrån en ram för bedömning av konsekvensers betydelse (figur 4) av Marttunen m.fl. (2015). I enlighet med bedömningsramen granskas i bedömningen först områdets eller platsens känslighet för påverkan (t.ex. buller, landskapselement, vattenkvalitet) i nuläget. Därefter bedöms hur stor förändring åtgärden orsakar. Utifrån dessa görs en bedömning av betydelsen av varje konsekvens. Bedömningen av både områdets känslighet och förändringens omfattning görs systematiskt genom att

analysera delfaktorerna. I bedömningen granskas de eventuella direkta och indirekta konsekvenserna av de förändringar som åtgärderna orsakar.

Figur 3. Ram för bedömning av konsekvensernas betydelse (Marttunen m.fl. 2015).

Moment 3: Utarbetande av miljörapport

Finlands miljöcentral sammanställer en miljörapport enligt lagstiftningen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program. I miljörapporten redovisas resultaten av bedömningen av åtgärdernas konsekvenser samt genomförandet av bedömningen. Dessutom innehåller rapporten ett ställningstagande till på vilket sätt genomförande av restaureringsplanen skulle påverka naturens tillstånd i Finland med avseende på de faktorer som omfattas av bedömningen samt rekommendationer till genomförandet och övervakningen av restaureringsplanen. En kortfattad beskrivning av miljörapportens planerade innehåll finns i avsnitt 3.4.

Moment 4: Samråd om utkastet till restaureringsplan och miljörapporten

Om utkastet till restaureringsplan och om miljörapporten över miljöbedömningen ordnas offentligt samråd. Genom samråd ger den myndighet som utarbetar planen allmänheten och myndigheterna möjlighet att yttra sig om utkastet till plan, de åtgärder som valts ut för planen och miljöbedömningen av dessa. Miljörapporten är ett stöd för myndigheterna och allmänheten vid bedömningen av utkastet till den nationella restaureringsplanen och hjälper vid bearbetningen av utkastet till en färdig plan. Samråd om utkastet till restaureringsplan och miljörapporten ordnas med allmänheten och myndigheterna, samt vid behov med de stater som påverkas av miljökonsekvenserna, under våren 2026. Allmänheten och myndigheterna har

möjlighet att framföra synpunkter och yttra sig om den nationella restaureringsplanen och miljörapporten i utlåtandetjänsten (Utlåtande.fi). Enligt 9 § i lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program ska det reserveras minst 30 dagar för yttrandena.

Moment 5: Beaktande av miljöbedömningens resultat, antagning av den nationella restaureringsplanen och information om den

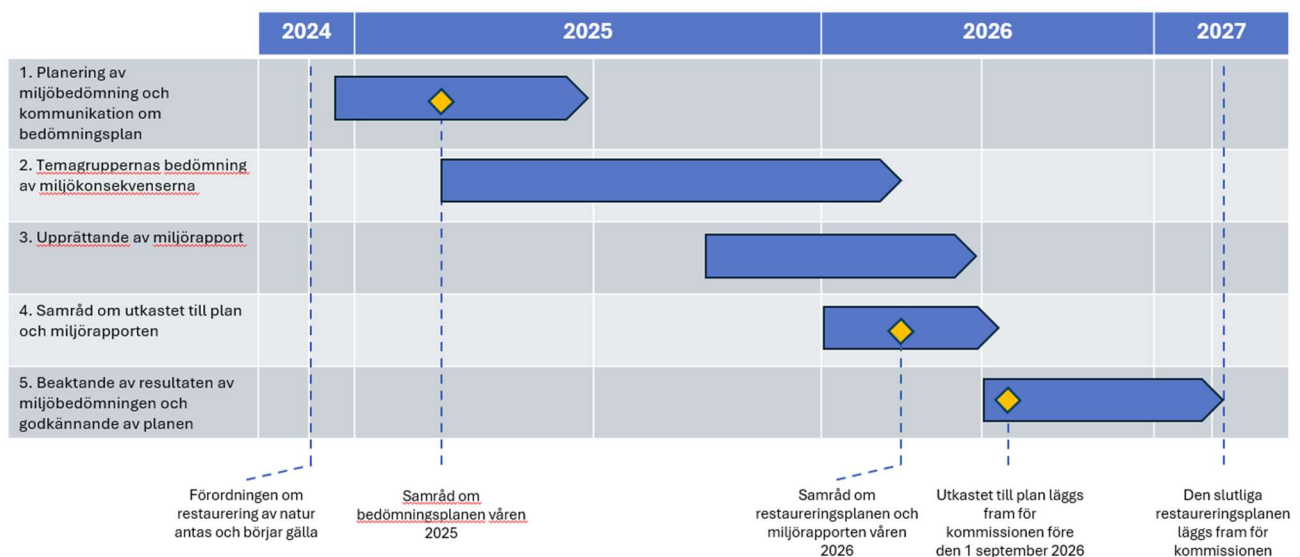
Resultatet av samrådsprocessen som beskrivs i moment 4 beaktas vid färdigställandet av utkastet till restaureringsplan och den därtill hörande miljörapporten. Statsrådet fattar beslut om utkastet till restaureringsplan som ska lämnas till EU-kommissionen före den 1 september 2026.

Därefter har kommissionen sex månader på sig att lämna sina synpunkter på utkastet till plan. Kommissionens synpunkter beaktas och den nationella restaureringsplanen färdigställs och antas under hösten 2027. Det är möjligt att miljörapporten som hör ihop med restaureringsplanen behöver uppdateras efter att planen färdigställts enligt kommissionens synpunkter, ifall den slutliga nationella restaureringsplanen avviker på ett signifikant sätt från utkastet.

Av den nationella restaureringsplanen eller beslutet om att anta planen ska framgå på vilket sätt miljöbedömningens resultat och de yttranden som mottagits under utarbetandet har beaktats och på vilket dessa har inverkat på innehållet och valet av alternativ i den nationella restaureringsplanen.

Restaureringsplanen ska också innehålla en beskrivning av övervakning enligt 12 § i lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program.

När den nationella restaureringsplanen eller beslutet om den har antagits ska planen delges genom offentlig kungörelse enligt bestämmelserna i 11 § i lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program och i förvaltningslagen (434/2003). Den nationella restaureringsplanen offentliggörs i elektronisk form.

Figur 4. Momenten och tidsplanen för miljöbedömning av den nationella restaureringsplanen.

3.4. Miljörapportens planerade innehåll

Utifrån resultaten av miljöbedömningen utarbetas en miljörapport vars innehållsförteckning följer det innehåll i rapporten som fastställs i 4 § i förordningen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program. Miljörapporten kommer att innehålla följande avsnitt:

Allmänt hållen sammanfattning

Sammanfattningen innehåller en generell beskrivning av miljöbedömningen och en sammanfattning av bedömningens resultat. Beskrivningen fokuserar i synnerhet på de sannolikt betydande konsekvenserna av planutkastet och de samlade konsekvenserna av elementen/åtgärderna i planen.

Restaureringsplanens innehåll och förhållande till andra planer

Avsnittet innehåller en beskrivning av restaureringsplanens huvudsakliga innehåll och mål samt av restaureringsplanens förhållande till planerade eller befintliga program för biologisk mångfald och restaurering av natur. Dessutom ges en beskrivning av de mål för skydd av miljön som uppställts på internationell nivå i Europeiska unionen eller nationellt och som är relevanta för planen eller programmet och av det sätt på vilket dessa mål och miljöaspekterna har beaktats under beredningen.

Genomförande av miljöbedömningen samt alternativ som bedöms

Avsnittet innehåller en beskrivning av processen för planering och bedömning av det nationella naturrestaureringsprogrammet och av genomförandet av allmänhetens deltagande och myndighetssamarbetet. Dessutom beskrivs processen för urvalet av de åtgärdsalternativ som behandlats och hur bedömningen gjorts, inbegripet principerna, arbetssätten och metoderna för bedömningen, samt en bedömning av genomförandet av miljöbedömningen.

Miljöns tillstånd och målen för miljön

Avsnittet innehåller en beskrivning av miljöns nuvarande tillstånd och dess sannolika utveckling om restaureringsplanen inte genomförs. Dessutom beskrivs de kännetecknande miljöförhållanden i områden som antas komma att påverkas betydligt samt de miljöproblem som är relevanta för planen.

Restaureringsplanens miljökonsekvenser

Avsnittet innehåller en beskrivning av de centrala resultaten av bedömningen som gjorts under bearbetning av utkastet till plan samt motiveringarna till bedömningen. Bedömningen omfattar miljökonsekvenserna enligt lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program; under beredningen görs också en bedömning av de ekonomiska konsekvenserna. Miljörapporten omfattar miljökonsekvenserna enligt lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program och övriga konsekvenser, men de redovisas separat.

I resultaten ingår bedömningar de i planen föreslagna åtgärdernas permanenta och/eller tillfälliga (positiva och negativa) effekter på kort, medellång och lång sikt, inklusive bedömningar av åtgärdernas samlade effekt och deras relevans. Dessutom beskrivs sannolikt också de relevanta indirekta och kumulativa konsekvenserna.

Åtgärder för att minska och övervaka eventuella konsekvenser

Avsnittet innehåller en beskrivning av de åtgärder som planeras för att förhindra, minska eller så långt som möjligt uppväga varje betydande negativ miljökonsekvens som följer av att planen eller programmet genomförs. Därtill ingår en beskrivning av de åtgärder som planeras för övervakning i enlighet med 12 § i lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program.